OBSAH

Úvodem .....

V ŘÍŠI FARAONŮ

Cukrovka a lékařství ve starém Egyptě - Papyrus - Balzamování - Mumie - Hieroglyfy - Jídlo (EBERS, DIODOROS, NAPOLEON, CHAMPOLLION) 2

HIPPOKRATOVA VLAST

Olymp a Kós - Diabainó - Přísaha lékařů - Jídlo starých Řeků (HIPPOKRATES, SOKRATES, ARETAEUS, RUFUS) 6

CORPUS GALENICUM

Gladiátoři a jejich osobní lékař - Pankreas v „prázdném prostoru" - Hydrops in amida - Hygiena a jídlo starých Římanů (CLAUDIUS GALENOS) 10

VELKÁ ŽÍZEŇ-HSIAO-K' O VE STARÉ ČÍNĚ

„Čínský Hippokrates" TCHANG-TUONG, ZHEN-QUAN,ZHEN LIYAN Sladká jako med-Madhumeha (SUSRUTA, CARAKA) ve staré Indii 12

ARABSKÉ OBDOBÍ DIABETU

Diabetická gangréna - Sladká moč - „Vědecká" statistika nemocí (RHAZES, IBN-SINA-AVICENA, COSMAS, PROTOSPATHARIOS, MAIMONIDES) 12

OBJEVY AMERIKY A V DIABETOLOGII

Nové anatomické znalosti - Pouštění žilou - Krevní oběh (LEONARDO DA VINCI, PARACELSUS, VESALIUS, JESSENIUS, MAREK Z LANŠKROUNA, HARWEY) 13

PRVNÍ EXPLOZE POZNATKŮ O CUKROVCE

„Pissing Evil" - Objev mikroskopu - Pankreas není nutný k životu (WILLIS, MORTON, MORGAGNI, LEEWENHOEK, CONRAD BRUNNER) 15

OSVÍCENSTVÍ I V DIABETOLOGII

Sex a veselá mysl - DUPUYTRÉN - Anglický námořní důstojník diabetologem - 1. inventura o stavu vědění - (DOBSON, VÁCLAV TRNKA Z KŘOVIC, CAWLEY, JOHN ROLLO) 16

19. STOLETÍ – DIABETES STÁLE ZÁHADOU

Přece jen pankreas? - Objevitel pankreatických ostrůvků PAUL LANGERHANS) 18

FYZIOLOGOVÉ K DIABETU

Živočišný škrob-glykogen - Určení cukru v moči - Zásady dietní léčby diabetu - KUSSMAULOVO dýchání - Konec 19. století - (CLAUDE BERNARD, PAVY, BOUCHARDAT, LANCERAUX, LAGUÉSSE, NOORDEN, WILLIAMS, ROENTGEN, EINSTEIN) 19

MNICH V AUGUSTIÁNSKÉM KLÁŠTEŘE

JOHANN GREGOR MENDEL - Dědičnost 22

PANKREAS JE SÍDLEM DIABETU

Experimenty bez pankreatu - ZUELCERŮV extrakt - Otec světové diabetologie

INZULIN OBJEVEN – NOBELOVA CENA UDĚLENA

Antidiabetický hormon - (BANTING, BEST, McLEOD, COLLIP - „Dosti slávy pro všechny", HÉDON, SCOTT, RENNIE, FRAZER, PAULESCO, KLEINER, GLEY) 25

PRVNÍM BYL LEONARD THOMPSON

Druhým byl TED RYDER a diabetik MUDr. J. GILCHRIST dalším... 27

DIABETES MEZI SVĚTOVÝMI VÁLKAMI

První poradna pro diabetiky u nás - Tabletky proti cukrovce - „Krystalický inzulin" - Příbuzní diabetiků - Inzulin s prodlouženým účinkem (KLEIN a ČERVENKA, WATANABE, FRANK, ABEL, PINCUS, WHITEOVÁ, HAGEDORN, JIŘÍ SYLLABA) 28

2. SVĚTOVÁ VÁLKA – ZAČÁTEK VĚDECKÝCH EXPLOZÍ PO VÁLCE

Objev pro diabetiky - Léčba tabletami - Umělá ledvina - Struktura inzulinu - Stanovení inzulinu v krvi (JANBON, FRANKE, KOLFF, FUCHS, ACHELIS, BERTRAM, SANGER, BERSON, YALLOWOVÁ) 30

STOLETÍ VE SVÉ DRUHÉ POLOVINĚ – EXPLOZE POZNATKŮ NEVÍDANÁ

Glykace bílkovin - „Umělý inzulin" - Proinzulin - „Otevírání dveří" do buňky - Receptory - Glukózový senzor - „Čistý inzulin", Humánní inzulin - Transplantace - Protilátky u cukrovky - Prevence diabetu - (RAHBAR, HUISMAN a DOZY, ZAHN, STEINER, LEVINE, LUFT, GALOWAY, SCHLICHTKRULL, GOEDEL, BARTOŠ ...), JAN WERICH a verze co bude s cukrovkou..... 31

CUKROVKA – NEMOC VÍCE TVÁŘÍ

Klasifikace WHO/1985 - 16 typů průběhu cukrovky -..... 36

VÝSKYT CUKROVKY VE SVĚTĚ A U NÁS..... 40

CHYBÍ-LI GRAM TKÁNĚ

Kde vzniká inzulin - Jak působí inzulin - Podstata a příčina cukrovky - 41

STANOVENÍ DIAGNÓZY CUKROVKY

Anamnéza - Přítomný stav - Laboratorní vyšetření - Diagnostický závěr - Perorální glukózový toleranční test (WHO/1985)..... 42

LIDSKÁ VÝŽIVA A LÉČBA VÝŽIVOU (DIETOU)

Hlad - Chuť - Jídlo 44

ZÁKLADNÍ A DOPLŇUJÍCÍ SLOŽKY POTRAVIN

Bílkoviny (tabulka obsahu bílkovin v potravinách) Tuky a oleje (Tabulka hlavních zdrojů tuků), Cholesterol (Tabulka potravin s obsahem cholesterolu) - Sacharidy (Glukóza, fruktóza, sacharóza, laktóza) - med -
FOURNIER PŘINÁŠÍ LIPANTHYL – LÉK PRVNÍ VOLBY 46

NENAHRADITELNÉ VITAMINY

Vitamin A, B1, B2, B6, B12, C, D, E, K, ... 53

POTŘEBNÉ MINERÁLNÍ LÁTKY

Draslík (K) - Vápník (Ca) - Sodík (Na) - Hořčík (Mg) - Železo (Fe) - Jód (J) -

VLÁKNINA V POTRAVĚ
Zelenina - Brambory - Houby - Ovoce (Tabulka výskytu vitaminů a minerálních látek u jednotlivých druhů ovoce)
ALGAMIN: PIVOVAR BRANÍK 57

NÁPOJE
Káva - Čaj - Alkohol - Umělá sladidla -
BIG sweet: AGROINFORM 63

LÉČBA CUKROVKY DIETOU
Všeobecné zásady - Tři vzorové diabetické diety 66

KOMBINACE RŮZNÝCH DIET
Dieta při obezitě - Žaludeční dieta - Nízkocholesterolová dieta - Racionální dieta - Neslaná dieta - Makrobiotická a vegetariánská strava u diabetika - Netradiční diety (Bodová, barrandovská, vajíčková, Hayova) 74

DIABETIK A FYZICKÁ AKTIVITA
„Inzulinový efekt" - Tabulka fyzické aktivity, 1 hodina činnosti v kJ - Náhrada sacharidů při cvičení .....

PERORÁLNÍ ANTIDIABETIKA
1. skupina: deriváty sulfonylurey (způsob účinku, tabulka léků a dávkování) 75
2. skupina: deriváty biguanidů (způsob účinku,tabulka léků a dávkování) -
GLUCOPHAGE MERCK 77
3. skupina: akarbóza -
BAYER: OD ASPIRINU PO GLUCOBAY 78
4. skupina: perspektivní léčiva 79

LÉČBA INZULINEM
Život s inzulinem, aneb desatero přikázání inzulinářských - Druhy inzulinů (Tabulky monokomponentních a humánních inzulinů - název, nástup účinku, maximální účinek a délka účinku) - Aplikace inzulinu (místo vpichu. čas podání inzulinu a čas jídla)
LILLY: PRVNÍ NA SVĚTĚ 80
LÉČIVA: VČERA A DNES 85

STRATEGIE LÉČBY INZULINEM
Konvenční - Intenzifikovaná - Experimentální - Transplantační 92

LÉČBA DIABETU V BUDOUCNOSTI
Imunosuprese (potlačení imunitních dějů) - Jiné metody 94

MOŽNOSTI PREVENCE CUKROVKY
Genetické intervence - Omezení obezity - Prevence virové infekce - Potlačení autoimunity - Úprava životního prostředí 95

METABOLICKÁ KOMPENZACE (VYROVNÁNÍ) CUKROVKY
Hodnoty krevního cukru - Hodnoty cukru v moči - Glykované bílkoviny - (tabulky hodnocení glykemie u diabetika, hodnoty glykovaného hemoglobinu a fruktózoaminu) - self-monitoring glykemií 96
OMNICAN CONTROL BRAUN 99

DIABETIK ŘIDIČ
Desatero diabetika při řízení motorového vozidla 102

KOMPLIKACE CUKROVKY

Metabolické (změny hladiny krevního cukru) - Mikroangiopatické (malých cév a vlásečnic) - Makroangiopatické (větších a velkých cév) - Nespecifické (doprovázející jiná onemocnění, případně zhoršující stávající) 63

HYPERGLYKEMIE – DIABETICKÉ KÓMA – HYPOGLYKEMIE

Příznaky - Typy diabetických kómat - Jiné příčiny bezvědomí 103

PŘÍČINY VZNIKU CÉVNÍCH A NERVOVÝCH ZMĚN PŘI DIABETU

Teorie: hyperglykemická, hypoxická, genetická, hormonální, imunologická 105

DIABETICKÁ RETINOPATIE (POSTIŽENÍ OČNÍ SÍTNICE) 106

DIABETICKÁ NEFROPATIE (POSTIŽENÍ CÉV LEDVINNÝCH KLUBÍČEK) 107

DIABETICKÁ NEUROPATIE (POSTIŽENÍ NERVOVÉHO SYSTÉMU)

HISTORIE FIRMY UPJOHN 108
JANSEN – CILAG 109

DIABETICKÁ MAKROANGIOPATIE (POSTIŽENÍ VĚTŠÍCH CÉV)

Ateroskleróza. RIZIKOMĚR - Ischemická choroba srdce - Ischemická choroba mozku - diabetická noha, osteoporóza
MEDICOM INTERNATIONAL 113

NESPECIFICKÉ KOMPLIKACE CUKROVKY

Hypertenze (Nemoc vysokého krevního tlaku) - Dna
FIRMA KNOLL AG 120

ÚNAVA – SPÁNEK – SEN

SIGMUND FREUD - život a dílo 125

CO ZNAMENÁ TO DIVNÉ SLOVO STRES

HANS SELYE - JAROSLAV PÁV 127

STÁRNUTÍ JE NEMOC?

Biologické zákonitosti - Prevence stárnutí (CHARLES BROWN - SÉQUARD, BOGOMOLCEV - PARHON - ASLANOVÁ) Pryč s prostatou? 128

VÝŽIVA VE STARŠÍM VĚKU – DOPIS STARŠÍM – NEJEN DIABETIKŮM

Kalorický příjem - Potřeba bílkovin - Potřeba tuků - Potřeba cukrů - Potřeba vitaminů a minerálních látek - Zásady integrace starého člověka -
SYNTHÉLABO PHARMACEUTICA 129

TANATOLOGIE - VĚDA O SMRTI

Co je to smrt - klinická - biologická - mozková. Určení smrti. 134

SVAZ DIABETIKŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Několik slov závěrem -
THE SONG OF DIABETES 135

Literatura 138

VĚCNÝ REJSTŘÍK 140